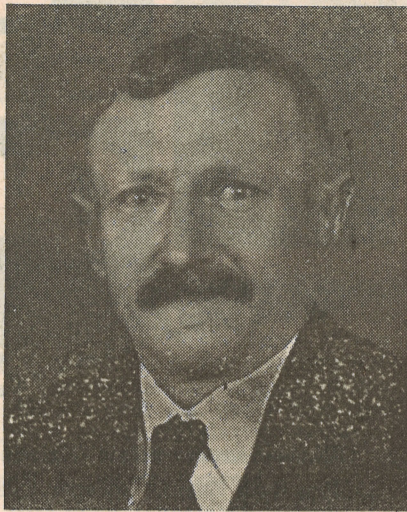

Verdens gildeste by er Antwerpen

sier seilmaker ARNTSEN, Lillesand, som har seilt med 20 seilskip, 3 dampskip og et skoleskip og no har rundet 70 år.

I et intervju med en av Sørlandsavisene uttalte seilmaker Conrad Arntsen i forbindelse med sin 70 års dag:

«Å — det er ikke så mye å fortelle fra mitt levnetsløp. Jeg reiste ut som 14-åring med brigg «Eros» av Lillesand. Siden har jeg i alt vært ombord i 20 forskjellige seilskip, den meste tid som seilmaker. Av disse var tre fullriggere. Med tre steambåter har jeg seilt, og fire år tilbrakte jeg i Amerika ombord i en «mudrebåt». Da jeg kom heim fra Amerika fikk jeg arbeid ombord i skoleskipet «Sørlandet», hvor jeg var i fem år.»

Til slutt uttaler så den velbefarne sjømann at verdens gildeste by er Antwerpen.

Så beskjedent.....

«Takk, den er for gammel,» sier de i Lillesand. Og ikke lenge etter å ha lest nevnte intervju, befant jeg meg i Arntsens koselige lille heim i Lillesand. Minner fra henfarnede tider hilser oss fra alle vegger, — brigger, skonnerter og fullriggere under fulle seil og bilder fra sjøen dominerer interiøret i Arntsen og frues heim. Alt er preget av en renslig og fornuftig levemåte.

Seilmaker Arntsen, som etter en hjertelig velkomsthilsen har fått fyr på snadda med heimeavla og plassert seg hyggelig i gyngestolen, begynner straks å rø om gamle minner og felles kjente. Vi mikser oss en kraftig «hivert», og etter en i hvert bein — «for at en ikke skal halte,» som Arntsen sier — tør den ungdommelige og evig smilende seilmaker opp og begynner å berette fra tiden som en gang var.

«Men bare dagligdagse ting, for begynner jeg å fortelle muntre historier og opplevelser, så kommer nok en av mine gamle skipperer en dag, klapper meg på aksla og sier: Nå, seilmaker, begynner du å skrive levnetsløpet ditt på dine gamle dager? — Nei, bare pent og pyntelig, ja.»

«Jeg har hørt du skal ha seilt med 20 seilskip. Det var ikke få.....»

«Det stemmer nok. Først var det 14 år gammel ut med briggen «Eros» av Lillesand, skipper Søren Korneliussen, så brigg «Hjalmar» av Lillesand med skipper Gustav Flørnes, brigg «Auguste», Lillesand, skipper Thorvald Jonassen, bark «Starling», Lillesand, skipper Christensen, Brekkestø, bark «Urania», Lillesand, skipper Severin Stendal, bark «Malmen», Lillesand, skipper Gustav Birkeland, bark «Arrat», Lillesand, skipper Reinertsen, fullriggeren «Lofthus», Lillesand, skipper Asmund Thingsaker, bark «Orion», Lillesand, skipper Tønnes Jonassen, bark «Ole Knudsen», Lillesand, skipper Thomas Stendal, bark «Bonanza», Lillesand, skipper Tellefsen Skalle, bark «Munter», Lillesand, skipper Karl Isefjær, bark «Grazia», Kristiansand, skipper Ed-

vardsen, 4-masteren «Nordhav», Kristiansand, skipper Iversen, bark «Nicolay Knudsen», Lillesand, skipper Søren Korneliussen, brigg «Najaden», Lillesand, skipper Kristian Naude-son, Brekkestø, skonnert «Bien», Lillesand, skipper Emanuelson, skonnertskip «West», Risør, skipper Lars Korneliussen (sønn av skipperen på «Eros»), bark «Shall», Lillesand, skipper Lars Korneliussen og fullriggeren «Clyde» av Drammen med skipper Alfred Nygaard (en søstersønn til Arntsen).

«Du har en fabelaktig hukommelse.»

«Det er bare litt vanskelig for meg alltid å kunne holde skuta i kurs og rekkefølge i hjerneboksen.» Arntsen rydder glassene vekk, for fru Arntsen kommanderer bordet ryddet til kaffe.

Ved kaffe og kaker får vi en koselig liten time med prat om tidens mange vidervedigheter, sammenliknet med de gilde «hvite seils dager», og fru Arntsen følger interessert med i fortellinger fra sjøen og dens mange lunefulle innfall.

Om bark «Arrat»s forlis utenfor Cuba forteller Arntsen:

«For laber bris gikk vi ut fra Baoedes på Cuba om morgenen og skulde neste dag innom New Caro, Cuba. Vi seilte med røylen i topp og bra fart, da vi om kvelden i 8-tiden — like ved vaktskiftet — tørnet mot et korallrev som ikke var avmerket på draftet. Det ble slått hull i baugen og siden på skuta. Ombord ble vi til neste dag. Da gikk vi i livbåten og rodde ut på åpne havet. Etter et døgn hard roing kom vi inn til en ubebodd koralløy hvor det bare var vokset opp et par trær og busker. På denne øya oppholdt vi oss et par døgn til det endelige kom en skonnert — en cubansk fisker — som vi fikk til å slepe giggen med oss inn til nærmeste by. Skipperen ble skadet da vi entret cubaneren. Vi kom inn til Tuna de Sassa, og her holdt styrmannen auksjon over alt vi hadde.

Vi ble i byen ca. åtte dagers tid. Dro så med en steambåt til Havanna og kom etter åtte dager til New York. Her lå vi da på sjømannsheimen til vi endelig ble fraktet heimover med emigrantskipet «Norge». Vi nådde Norge omkring to måneder etter forliset.

Ja, det var mye sjau, men gildt var det også å få se så mye av verden.»

«Du har vel sett mange byer?»

«Ja, vi kom jo innom alle havnebyene, og på heim-

turene fra utenlandske havner fikk jeg også se en del av innlandsbyene som Paris og Berlin. Det er ikke så godt å huske alle byene, men noen sitter da enda i minnet. Antwerpen (nr. 1), Hamburg, London, Shields, Blyth, Leith, Marseilles, Sydney, Melbourne, Singapore, Kronstadt, Arkangelsk, Neapel, Vondrozo (på Madagaskar), Alguabé Delguabé, Rangoon, Canton, Brest, Barcelona, Porto, Laguna og mange, mange andre.

Conrad Arntsen ønsket å se litt av verden, og det ønske fikk han oppfylt. Riktignok var ikke alle steder slike Soria Moria-slott som det var blitt fortalt, og mange av våre barndoms eventyr ramlet når den faktiske virkelighet ble presentert, men etter Arntsens mening ser ikke verdensbildet så ille ut — bare hver enkelt lærte godt sjømannskameratskap, — ikke bare tenkte på å ødelegge for hverandre, men heller prøve å seile den store fullrigger som heter en nasjon og hvor alle landets sønner og døtre er dens besetning, frelst inn mellom bår og skjær. For å klare en slik brase kreves pliktoppfyllelse og utholdenhet — og framfor alt enighet.

Arntsen forteller om stric tak i storm med briggen «Hjalmar» av Lillesand. Skuta var lastet med kull fra Hartlepool for Hammerfest Utenfor norskekysten kom briggen ut for en storm av de verste. For snauve riggen lå «Hjalmar» et par dager og drev i snøføyke og hav som slo over dekk. Ruffen ble slått overbord og skuta feiet ren. Den ble som et vrak. I fire ettmål (4 døgn) kjempet vi med stormen og hadde bare litt mat i lommene samt kavringer og vann å trøste oss til. Til slutt kom vi inn — tauet av en steambåt — til Namsos og måtte taues derfra til Hammerfest. Tre av mannskapet var så medtatt at de måtte reise heim, de øvrige ble ombord og lastet planker for England.

Seilmaker Arntsen forteller rolig og smilende og ser slett ikke ut til å ha tatt noen som helst skade hverken på legeme eller sjel av sitt lange sjømannsliv.

Det var mange av Arntsens venner og kjenninger som husket ham på 70 års dagen. I sin tid som seilmaker ombord i skoleskipet «Sørlandet» vant han med sin uslidelige energi og sitt gode humør mange venner og kjente fra hele Sørlandet.

«Skib O hoi» er den form for lektyre som interesserer Arntsen mest. Til sine venner forteller han gjerne om de siste gode fortellinger han har lest og bilder han har sett av kjente skipsmannskaper i magasinet.

Torleiv Øymoen.

MAKSVÆR-SKIPPER

(Forts. fra side 5.)

nom det urene innløpet til St. George, selv om han hadde de sist utkomne admiralitetskartene? Los var ikke å tenke på i dette været før de var helt inne forbi revene.

Langsomt men sikkert lystret skuta roret, og noen minutter seinere hadde hun sjøen på babords låring, og kursen ble satt mot St. George.

«Har De noensinne tatt en skute inn til St. George?» spurte maskinist Olsen og stirret på kartet som viste at det var et meget urent forvann utenfor innseilingen.

«Nei, men en gang må være den første, og kartet er korrekt sa kaptein Hansen da jeg spurte ham.»

«Javel! Lykke til da! Jeg får gå ned og se til mitt igjen,» mumlet Olsen og forsvant ned leideren.

Hele natten ble Holm selv på brua mens skipet med sitt sterkt skrånende dekk haltet som en skadeskutt fugl over det opprørte havet.

I grålysningen var de inne mellom revene.

«Sandvik, hold skarpt utkik etter.....» Holm avbrøt seg selv og så skulende i retning av maskinist Olsen som no var på brua igjen, — for tredje gang i løpet av den siste timen.

«Hvorfor snakker du ikke bent fra leveren, Olsen? Hvorfor lusker du utenom? Du stoler ikke mer på meg enn på noen av de andre.»

Mesteren så forpint ut: «Ta det med ro, Holm, men jeg har vært innover her flere ganger, og no er vi snart der hvor vi vil få se.....»

Plutselig avbrøt styrmann Sandvik: «Se der har vi North Rock fyr, Holm!»

Holm stirret på fyret og var klar over at alles øyne var rettet på ham da han tok peiling av det.

«Venstre ror!» sa han til rormannen. «Skift kursen til.....»

Tre-fire siksaklyn blennet et øyeblikk alle som var på brua, og stemmen hans druknet i et øredøvende tordenbrak.

«Rormann,» sa Holm igjen, «legg kursen over til.....»

«Hold an!» brølte annenstyrmann Strand. «Skift ikke kurs!»

Holm så skulende på ham: «Og hvorfor ikke om jeg må spørre?»

Strand vætet leppene. «Det er et skip rett forut som holder samme kurs som oss,» sa han fort. «Du forandrer kurs for tidlig.»

Holm tok igjen en peiling på North Rock fyr for det kom en stri regnbyge som dekket lyset fra det. Et øyeblikk sto han rådvill. Plutselig snudde han seg mot rormannen for å gi en ordre, men ble avbrutt av rederen:

«Jeg så skipet forut, jeg også, i glimtet fra et lyn.»

Holm sto ubesluttet. Hans blikk streifet Olsen der han sto og tvinnet en pussegarnsdott mellom fingrene. Plutselig ble mørket flenget av et nytt lyn, og no så han selv et skip rett forut i det opprørte havet. No angret han at han hadde tatt hele kommandoen. Han syntes han var i en ørken uten en eneste oase.

«Her må gjøres noe. Jeg følger ikke etter en annen som gjør en tabbe. Hvis kartet er riktig, som det påståes, må vi forandre kurs no. Venstre ror, rormann.»

«Mannen er blitt skrullet av sin egen innbilskehet. Det er på tide at noen stanser ham før vi sitter på et rev!» sa annenstyrmann Strand og gikk fram mot sin overordnede.

Men før han fikk sukk for seg, lå han så lang han var på dekket. Maskinist Olsen gned knokkene sine med twistdotten og sa:

«La no Holm få chansen sin. Du får huske at enno er du bare annenstyrmann her ombord!»

Holm så alt sammen, men lot seg ikke merke med det. Øynene hans gled fra kompassrosen til fyrlykten,